

Posudek vedoucího k diplomové práci Evy Purgerové: Vznik, vývoj a jurisdikce mezinárodních trestních tribunálů

Předložená diplomová práce nadstandardního rozsahu (104 s. vlastního textu a dalších 6 s. seznamu použité literatury a judikatury) se zabývá důležitými a dosud aktuálními otázkami vývoje mezinárodního trestního soudnictví, konkrétně jedné z jejích forem, ad hoc tribunálů OSN. Diplomantka prokázala schopnost úspěšně zpracovat poměrně velké množství dokumentů, především internetových zdrojů a judikatury, a literatury v češtině a angličtině.

Po formální stránce má diplomová práce poměrně logickou a přehlednou strukturu, která odpovídá zvolenému tématu. Práce je napsána čtivým a přitom odborným jazykem s minimem překlepů, autorka se ovšem musela vyrovnat s překladem mnoha výrazů z použitých dokumentů. Po stručném úvodu, ve kterém diplomantka zdůvodnila výběr tématu a cíle své práce, se II. kapitola věnuje historickému vývoji. Zde by však bylo přesnější místo „vznik soudu“ zvolit jiný název, protože jde o popis historie mezinárodního trestního soudnictví od prvních návrhů až po vznik Mezinárodního trestního soudu. Oproti této poměrně rozsáhlé kapitole jsou až neúměrně stručné kapitoly III. a IV., které se zabývají způsoby vzniku, resp. pravomocemi mezinárodních tribunálů ad hoc.

Těžiště práce ovšem spočívá v kapitolách V. a VI., které zkoumají Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY) a Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu (ICTR). Vzhledem k tématu práce, které zahrnuje i vznik těchto tribunálů, má své opodstatnění i pozornost věnovaná historickým okolnostem konfliktů v bývalé Jugoslávii a Rwandě. Obě kapitoly pak shodně rozebírají vznik tribunálů a jejich Statuty. Pozornost je věnována věcné, osobní, místní a časové jurisdikci ICTY a ICTR, struktuře tribunálů (včetně jmenovitému obsazení tribunálů), řízení, trestům, jakož i spolupráci tribunálů se státy a s nevládními organizacemi. O něco podrobnější je výklad věnovaný ICTY, kde diplomantka blíže rozebírá z dosavadní judikatury dva případy (Tadić a Blaškić). Naproti tomu u ICTR podává formou tabulek přehled rozhodnutých a probíhajících případů.

Ke konci práce se diplomantka stručně věnovala vztahu ČR k mezinárodním trestním tribunálům, současné situaci před tribunály ad hoc a budoucnosti mezinárodního trestního soudnictví. Pouze se zdá jako nepřesný údaj, že ICTY zahájil první proces až 7.5.1996 (s. 95), když přitom řízení ve věci Tadić začalo již na jaře 1995 a známý rozsudek odvolacího senátu o námitkách proti jurisdikci byl vydán 2.10.1995.

Práce je vhodně završena shrnujícím a hodnotícím závěrem, ve kterém autorka srovnává úspěšnost ICTY a ICTR. Zdá se, že se tak docela nepotvrdila teze formulovaná

v úvodu (s. 7), že ICTR nebyl ve své činnosti tak úspěšný jako ICTY. Logicky vysvětlila i nižší počet ukončených řízení u ICTR. S celkově kladným hodnocením obou tribunálů ad hoc a vzniku Mezinárodního trestního soudu však kontrastuje závěrečná úvaha, že by mělo mezinárodní společenství spíše zvážit přenesení odpovědnosti za vymáhání mezinárodního trestního práva pouze na státy (s. 104). To by měla diplomantka vysvětlit při ústní obhajobě.

Přes některé drobné připomínky a otázky považuji přeložený spis za velmi zdařilou diplomovou práci a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20.5.2007

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.